

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania dla Walnego Zgromadzenia oraz Rady Nadzorczej Trakcja S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Trakcja S.A. („Spółka”), które zawiera bilans na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz rachunek zysków i strat, sprawozdanie z dochodów całkowitych, zestawienie zmian w kapitałach własnych, rachunek przepływów pieniężnych za rok zakończony w tym dniu oraz dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” - Dz. U. z 2021 r., poz. 217) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz statutem Spółki;
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy w dniu 12 kwietnia 2021 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów („KRSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” - t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1415). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego*.

Jesteśmy niezależni od Spółki zgodnie z Międzynarodowym Kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach oraz w Rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Znacząca niepewność dotycząca kontynuacji działalności

Zwracamy uwagę na notę 10 „Ryzyko kontynuacji działalności oraz podjęte i planowane działania Zarządu” dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego, zawierającą opis ryzyka kontynuacji działalności Spółki i Grupy Kapitałowej Trakcja („Grupa”).

W nocie wskazano, że Spółka w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2020 r. poniosła stratę netto w wysokości 70.481 tys. zł, jej ujemny kapitał pracujący na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniósł 39.221 tys. zł, a przeterminowane zobowiązania wynosiły 121.940 tys. zł. Zarząd Spółki sporządził sprawozdanie finansowe przy założeniu kontynuacji działalności. Kontynuacja działalności Spółki i Grupy zależy od pokrycia luki finansowej poprzez pozyskanie dodatkowego finansowania oraz skuteczności procesu negocjacji z zamawiającymi dotyczącego zapłaty wynagrodzenia, które jest przedmiotem roszczeń Spółki. Ewentualne niezrealizowanie oczekiwanych efektów podjętych działań może prowadzić do zagrożenia kontynuacji działalności Spółki i Grupy. Ponadto, w ww. nocie Spółka wskazała na ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźników finansowych zawartych w umowie finansowania długoterminowego na dzień 30 czerwca 2021 r. oraz na inne czynniki, które mogą wpłynąć na pogorszenie jej płynności: przesunięcie terminów pozyskania środków pieniężnych z tytułu zaliczek na poczet realizowanych kontraktów i dodatkowego finansowania oraz negatywne skutki wynikające z pandemii COVID-19. Jak wykazano w nocie 10, powyższe wskazania łącznie z innymi informacjami opisanymi w tej nocie świadczą o istnieniu istotnej niepewności, która może powodować poważne wątpliwości, co do zdolności Spółki i Grupy do kontynuacji działalności.

Nasza opinia nie zawiera modyfikacji w związku z tą sprawą.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw. Poza kwestią opisaną w sekcji „Znacząca niepewność dotycząca kontynuacji działalności” uznaliśmy poniższe sprawy za kluczowe sprawy badania, o których informujemy w naszym sprawozdaniu.

1 Analiza utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych

Trakcja S.A. posiada znaczące inwestycje w jednostkach zależnych działających na rynku budowlanym w Polsce i na Litwie. Skumulowana wartość akcji i udziałów w jednostkach zależnych w sprawozdaniu finansowym Spółki wyniosła na dzień 31 grudnia 2020 roku 307.453 tys. zł i uległa zmniejszeniu w roku obrotowym o 3.855 tys. zł w wyniku odpisu z tytułu utraty wartości.

Ze względu na istotność pozycji w sprawozdaniu finansowym, a także ze względu na złożoność zagadnienia i wrażliwość wyników testu na utratę wartości na przyjęte założenia, kwestia przeprowadzania testu była przedmiotem naszych analiz. Jako kluczowe ryzyko badania uznaliśmy, że ryzykiem jest osąd i elementy szacunków Zarządu Spółki związane z założeniami co do kształtowania się przyszłych przepływów pieniężnych, ustaleniem stopy dyskonta, oszacowaniem wartości rezydualnych zawartych w modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych będącym podstawą rozpoznania odpisu.

Jak wspomniano powyżej, w wyniku przeprowadzonego testu, w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2020 r. Zarząd Spółki ujął w sprawozdaniu finansowym odpis z tytułu utraty wartości udziałów w AB Kauno Tiltai w kwocie 3.855 tys. zł.

W związku z powyższym uznaliśmy tę sprawę za kluczową sprawę badania.

Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

W notach 8.2.4 i 8.2.5 dodatkowych informacji i objaśnień sprawozdania finansowego Spółka przedstawiła zasady rachunkowości związane z wyceną inwestycji w spółkach zależnych.

W nocie 24 dodatkowych informacji i objaśnień sprawozdania finansowego Spółka przedstawiła ujawnienia dotyczące przeprowadzonego testu na utratę wartości, w tym wyniki testu, opis przyjętych założeń i analizę wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych założeń.

Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko

Nasze procedury badania obejmowały w szczególności:

- zrozumienie i ocenę procesu identyfikacji przestaniek utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych oraz prawidłowości zastosowanej metody przeprowadzania testu zgodnie z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej,
- krytyczną ocenę przyjętych przez Zarząd Spółki założeń i szacunków co do wyliczenia wartości odzyskiwalnej, w tym: porównanie przyjętych założeń co do przyszłych przepływów z budżetami oraz planami średnioterminowymi i ocenę zasadności tych planów, analizę zasadności kluczowych założeń makroekonomicznych, ocenę metodyki ustalania wartości rezydualnych po okresie objętym planami średnioterminowymi i zgodność metodyki testu z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej,
- analizę sposobu wyliczenia stóp dyskontowych,
- ocenę przeprowadzonej przez Zarząd analizy wrażliwości przyjętych kluczowych założeń na wynik testu,
- ocenę poprawności i kompletności ujawnień w sprawozdaniu finansowym Spółki.

2 Poprawność rozliczania kontraktów budowlanych

Spółka uzyskała w 2020 roku przychody z tytułu realizacji kontraktów budowlanych w kwocie 631.680 tys. zł, co skutkowało rozpoznaniem w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2020 roku aktywa z tytułu nadwyżki przychodów ustalonych nad zafakturowanymi w kwocie 131.369 tys. zł.

Spółka ujmuje przychody wynikające z realizacji kontraktów stosując zasady określone w Międzynarodowym Standardzie Sprawozdawczości Finansowej 15 „Przychody z umów z klientami” („MSSF 15”). Zgodnie z wymogami powyższego standardu, przychód jest ujmowany według stopnia zaawansowania, jeżeli spełnione są następujące kryteria: nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, oraz gdy Spółce przysługuje egzekwowalne prawo do otrzymania zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie. Wartość wykazywanych przychodów ujmowanych w danym roku, zależy w znaczącym stopniu od faktycznie poniesionych kosztów, określenia właściwej marży oraz oceny stopnia zaawansowania kontraktów, a także od dokładności i kompletności budżetów kontraktów budowlanych.

Kluczowe osądy Zarządu przy ujmowaniu przychodów z realizacji kontraktów budowlanych dotyczą dokładności i kompletności budżetów kontraktów oraz ich wpływu na rozpoznawanie przychodów w kontekście wymogów MSSF 15.

Ryzyko prawidłowego rozpoznania wszystkich ryzyk w budżecie kontraktów budowlanych pozostaje kluczowym czynnikiem w działalności Spółki i znacząco wpływa na poprawność rozliczania kontraktów budowlanych. Ponadto poprawność rozliczania kontraktów budowlanych jest w znaczącym stopniu

uzależniona od wyceny i charakteru zmian zakresu prac.

Ze względu na skalę realizowanych projektów, ich złożoność, niepewność dotyczącą łącznych ostatecznych kosztów ich realizacji, wyników rozmów z zamawiającymi oraz zmian zakresu prac wymagają one znaczących subiektywnych ocen ze strony Zarządu.

W związku z powyższym uznaliśmy tę sprawę za kluczową sprawę badania.

Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

W nocie 8.17 dodatkowych informacji i objaśnień sprawozdania finansowego Spółka przedstawiła zasady rachunkowości związane z rozliczeniami z tytułu umów z klientami, w tym zasady ujmowania przychodów z tytułu realizacji kontraktów budowlanych.

W nocie 12 dodatkowych informacji i objaśnień sprawozdania finansowego Spółka przedstawiła ujawnienia dotyczące ujętych w roku obrotowym przychodów z tytułu realizacji kontraktów budowlanych, a w nocie 33 - salda rozliczeń z tytułu umów z klientami.

Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko

Nasze procedury badania w zakresie oceny poprawności rozliczenia kontraktów budowlanych obejmowały:

- uzyskanie zrozumienia oraz oceny zaprojektowania i wdrożenia istniejących kluczowych mechanizmów kontrolnych związanych z rozliczaniem kontraktów budowlanych,
 - uzyskanie zrozumienia metod rachunkowości stosowanych do rozliczeń na kontraktach realizowanych w konsorcjach,
 - analizę poprawności modelu rozliczania kontraktów budowlanych, w tym: weryfikację poprawności matematycznej rozliczenia kontraktu i rozpoznania wyceny w księgach, analizę portfela kontraktów w celu identyfikacji istotnych i podatnych na ryzyko kontraktów, które uwzględniono w próbie wybranej do dalszych szczegółowych procedur,
 - dla wybranych kontraktów: omówienie statusu ich realizacji z dyrektorami kontraktów oraz w razie konieczności z Zarządem Spółki, a także przeprowadzenie analizy zmian budżetów w trakcie badanego roku wraz uzgodnieniem zmian prognozowanych przychodów i kosztów w budżecie do dokumentów źródłowych,
 - analizę pism od doradców prawnych Spółki w zakresie, w jakim Spółka ujęła w budżetach kontraktów zmienne elementy wynagrodzenia,
 - analizę budżetów kontraktów pod kątem kompletności ujęcia szacowanych kosztów,
 - ocenę kompletności i prawidłowości ujawnień w sprawozdaniu finansowym Spółki.
-

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Spółki zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Spółki do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Spółki,

albo zaniechać prowadzenia działalności, albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Spółki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Spółki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Spółki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Spółka zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Na podstawie regulacji zawartych w art. 55 ust. 2a ustawy o rachunkowości oraz par. 71 ust. 8 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 roku, poz. 757) Zarząd Spółki sporządził w formie jednego dokumentu sprawozdanie zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Trakcja oraz Spółki Trakcja S.A. („Sprawozdanie z działalności”), do którego odnieśliśmy się w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Trakcja.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach potwierdzamy, że Spółka sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b, ust. 1 Ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część Sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust.1 Rozporządzenia UE oraz art.136 Ustawy o biegłych rewidentach. Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych w badanym okresie zostały wymienione w nocie 5.12 Sprawozdania z działalności.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Spółki uchwałą Rady Nadzorczej Spółki z dnia 23 maja 2019 r. Sprawozdania finansowe Spółki badamy po raz drugi.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Krzysztof Maksymik.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie
wpisana na listę firm audytorskich pod numerem **3355**

w imieniu której działa kluczowy biegły rewident

Krzysztof Maksymik
Biegły Rewident
nr w rejestrze 11380

dr André Helin
Prezes Zarządu Komplementariusza
Biegły Rewident nr w rejestrze 90004

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2021 roku